

1

سخنی با مربی

مربی محترم:

قَالَ النَّبِيُّ ( ) : «إِنَّمَا الْعِلْمُ ثَلَاثَةٌ آيَةٌ مُحْكَمَةٌ أَوْ فَرِيضَةٌ عَادِلَةٌ أَوْ سُنَّةٌ قَائِمَةٌ وَمَا خَلَاهُنَّ فَهُوَ فَضْلٌ»

پیامبر گرامی اسلام ( ) : در حقیقت، علم سه دسته است: آیه محکمه (علم عقاید)، فریضه عادلّه ( ) و یا سنت قائمه (احکام) و غیر از این سه علم بقیه علوم فضل و زیاده اند¹

( ) با قلبی آکنده از عشق خداوند

تاثیر گذاری و پیام رسانی فرهنگی در نبرد جنگ نرم ، وارد مناطق محروم می شوند تا با رفاقت با اهالی، بازوان اجرایی امامشان و ادامه دهنده ی راه انبیا باشند، در این راستا آموزش احکام مقدماتی، جهت کودکان و نوجوان

تذکر :

1 شیوه کار برد این متن به صورت کارگاهی است. به این ترتیب چند ویژگی همیشه باید در نظر گرفته شود:

(این کارگاه مربی محور است و نه استاد محور به این معنا که مربی این کارگاه استاد نیست که مطالبی را آموزش بدهد و بعد از آنها امتحان به عمل آورد؛ بلکه هدف این است که مربی در طول یک دوره کارگاهی باید یان مهارت ها را به صورت کاربردی به مخاطب خویش منتقل کند.

¹ (کلینی، ابو جعفر، اصول کافی، ج، ص33).

(این متن تنها به عنوان محور کار در کارگاه تنظیم شده است و مربی باید در چارچوب آن اما با استفاده از خلاقیت‌ها و توانایی‌های خویش و با در نظر گرفتن سطح مخاطبانش عمل کند.

(یکی از لوازم اجرای یک دوره آموزشی به صورت کارگاهی گروه های چند نفره است؛ چرا که در طول این دوره تکلیف‌ها و فعالیت‌هایی است که به کارگروهی نیاز دارد. توصیه می‌سه نفر تقسیم شوند.

2. هر کارگاه در این مجموعه علاوه بر متن اصلی که محتوای کار آموزشی را تشکیل می‌دهد، پنج بخش دیگر نیز دارد که همه آنها باید دقیقاً در کارگاه اجرا شوند.

(کار در گروه: در این بخش موضوعی برای بحث و گفتگوی گروهی پیشنهاد شده است تا اعضای گروه‌ها با هم صحبت کنند و آن طریق نمایند گروه با مربی تبادُل نظر کنند. در پایان نیز جمع‌بندی نهایی به عنوان نظر کل کارگاه نوشته می‌.

(با کمک مربی: در این بخش قسمتی از مطالبی که می‌اند که مخاطبان برای فهم آنها نیاز به کمک گرفتن از مربی داشته .

این کار با هدف پررنگ کردن نقش مربی و همچنین واگذار کردن سطوح بیان مطالب این بخش با توجه به توان مخاطبان به مربی صورت

(ایستگاه اندیشه: در این بخش سعی شده موضوعی مرتبط با هرکارگاه که البته از سطح عمومی مخاطبان فراتر است برای دقت نظر و دیشه ارائه شود.

(تحقیق کنید: در این بخش هدف این بوده است که بخشی از مطالب مرتبط با متن که البته طرح آنها در کارگاه ضروری نبوده است به عنوان تکلیف تحقیقی به مخاطب واگذار شود.

(: در این بخش پرسش‌هایی از متن کارگاه طرح شده که مخاطبان باید

هماهنگ کننده منبع آزمون کتبی این کارگاه فقط همین پرسش .

لازم به ذکر است که همه بخش‌های طراحی شده برای کارگاه

برنامه هستند و باید به صورت دقیق و جدی اجرا شوند.

3. مطالب مطرح شده در قسمت متن کارگاه با استفاده از رساله توضیح

المسائل امام خمینی ( ) تنظیم شده است.

موارد سعی بر این بوده که به واجبات و محرمات هر موضوع

پرداخته شود و کمتر پای مکروهات و مستحبات به میان آورده شده است.

همچنین در برخی موارد که نظر مراجع ا

ارائه شود که قطعاً تکلیف را ادا کند البته تا جایی که خیلی با فتوای عمومی

مغایرت نداشته باشد.

شایسته است مربی محترم پیش از ورود به هر کارگاه، قسمت مربوطه را

با توجه به مطالب موجود در رساله و همچنین متناسب با سطح مخاطبان

کارگاه و احیاناً اختلاف در تقلید آنها مورد دقت نظر قرار دهد تا در کارگاه

تر عمل نماید.

با تشکر

معاونت سازندگی و کارآمد سازی بسیج دانشجویی

مرکز پژوهش اردوهای جهادی

کا : بلوغ و تقلید

پسر با رسیدن به سن ارد مرحله جدیدی از زندگی خ
ی ش . بلوغ شروع دوران تکلیف پذیری و انجام وظایف است.

شاید این سوال به ذهنتان رسیده باشد، که منظور از تکلیف پذیری چیست؟

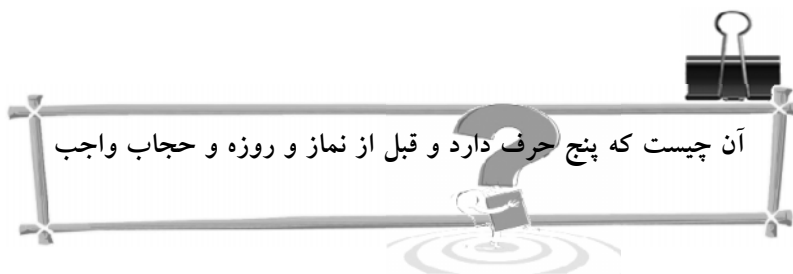
درباره معنای این کلمه با اعضای گروهتان مشورت کنید. از نماینده گروه
بخواهید تا جواب صحیح را به مربی اعلام کند. پس از شنیدن نتایج سایر
ها، با کمک مربی جمله زیر را کامل نمایید.

بیشترین وظایف دینی با فرارسیدن اولین الزامی می . بنابراین،
د به این مرحله را می د از مرز یک کش ر به کش
دیگر دانست. نه که شخص با قدم گذاشتن به مرزهای یک کش
پسر نیز با رسیدن به سن
باید این احساس را داشته باشند که از این به بعد عن «مکلف»
ش می کشند.

:

- 1 روئیدن موی خشن ( ) زیر شکم ( ).
- 2 : بیرون آمدن مایع منی.
- 3 کامل شدن 9 .

مربی برای پسران توضیح کامل تر در باره نشانه
داشته باشد و بیان کند : کسی که یکی از این نشانه
ها را دارا باشد، مکلف محسوب می شود و روئیدن موی

آن چیست که پنج حرف دارد و قبل از نماز و روزه و حجاب واجب

اولین قدم در راستای تکلیف پذیری، شناخت مفاهیم و احکام دینی
 . برای فهم دین و فراگرفتن احکام دینی باید متخصصین دین
 شناس که مراجع تقلید هستند مراجعه کنیم و از آنان تقلید و پیروی
 در مسائل احکام نماییم

چه لزومی دارد که ما در مسائل دینی از مجتهد تقلید کنیم؟

کسی که درباه موضوعی آگاهی ندارد، باید به سراغ متخصص آن فن
 بروی نماید؛ مثلاً بیمار باید به پزشک مراجعه کند و طبق
 نسخه او، دارو مصرف نماید و یا کسی که می خواهد ساختمان
 بسازد و تخصص ساخت و ساز ندارد، باید به مهندس ساختمان مراجعه
 کند و طبق نظر او کار ساختمان را انجام ... ما باید در مسائل
 شرعی، یا خود متخصص باشیم و بتوانیم احکام دینی خود را از منابع آن
 استخراج کنیم و یا متخصص نیستیم، که در این صورت باید به
 متخصصان دین رجوع کرده و مسائل شرعی خود را از او بخواهیم.

• عالمان دین شناس چه کسانی هستند؟

• تقلید چگونه شروع می شود نیت خاصی

• رای پاسخ به این دو پرسش، با

• سایر افراد گروه خود صحبت کنید و

• سپس نماینده گروه، جواب صحیح و

• کامل را به مربی اعلام نماید.

• پنج مرجع قابل تقلید را نام ببرید

های شناخت مرجع تقلید عبارتند از:

1 خود انسان یقین کند؛ مثلاً خودش از عالمان دینی باشد و بتواند مرجع تقلید را شناسایی کند.

2 وم دینی که قدرت تشخیص مجتهد و اعلم را دارند، مرجع تقلید را معرفی کنند، به شرطی که دو عالم عادل دیگر، با گفته آنان مخالفت نکنند.

3 گروهی از عالمان علوم دینی که قدرت تشخیص مجتهد و اعلم را دارند و از گفته آنان اطمینان پیدا می شود، مرجع تقلید را معرفی نمایند

راه یادگیری احکام

استفاده از رساله احکام مرجعمان، رساله دانشجویی و

مراکز پاسخگویی مثل شماره 09640 که

هم متخصصند و هم تماس تلفنی با آن رایگا می باشد

تقیة کنید

از بین مراجع بزرگی همچون، حضرت آیت الله خامنه ای، سیستانی، مکارم شیرازی، نوری همدانی کدام برای تقلید

پرسش

1. ویژگی های سن بلوغ را نام ببرید .
2. 11 ای که موهای خشن زیر شکم او روئیده است، مکلف محسوب می
3. دختران کی بالغ می شوند؟
4. آیا کلفت شدن صدا و روئیدن موی خشن زیر بغل از نشانه های بلوغ
5. چرا باید تقلید کنیم؟
6. شرایط و ویژگی های مرجع تقلید را نام ببرید؟
7. چگونه می توانیم مرجع تقلید انتخاب کنیم؟

کارگاه :

نمازگزار و مکانی که در آنجا نماز می باید

کار در گروه

هنگامی که جمله بالا را می‌خوانیم، ممکن است این سؤال به ذهنمان برسد که
یعنی چه؟
درباره معنای این کلمه با اعضای گروه
کنید. از نماینده گروه بخواهید تا نتیجه را به مربی اعلام
کند. پس از شنیدن نتیجه صحبت‌های سایر گروه
کمک مربی جمله زیر را کامل کنید.
یک چیز یعنی...

اگر چیزی نباشد، آن چیز نجس .
:

1. هایی که نمی ها را پاک کرد.

2. ایی که می ها را پاک کرد؛ .

با کمک مربی

هر یک از دو گروه نجس‌ها یک نام ویژه دارند.
با راهنمایی مربی خود، نام ویژه هر گروه را بنویسید و
به ذهن بسپارید.

هایی که می ها را پاک کرد:

هایی که نمی ها را پاک کرد:

ایستگاه اندیشه

بی: که در اصل پاک هستند چگونه نجس می

هایی که نمی کرد:

1. انسان و برخی از حیوان
2. انسان و برخی از حیوان
- 3.
4. و یا هر مایع مست کننده دیگر.
- 5.

دو نکته:

1. حیوان‌هایی که ادرار و مدفوع آنها نجس است حیوان‌هایی هستند که
2. حیوان‌هایی که مردار و خون آنها نجس است حیوان‌هایی هستند که

با کمک
مربی

• آیا می دانید	یعنی چه؟ حیوان
• چه حیوانی است؟	یک حیوان
•	
• با کمک مربی خود جمله های زیر را کامل کنید و	
• ها را به ذهن بسپارید.	
•	
•	یعنی...
•	حیوان حرام گوشت حیوانی است که...
•	
• وقتی می گوئیم حیوانی خون جهنده دارد یعنی این	
• که...	
•	
•	
•	

تفقیق کنید

آیا اجزایی مانند دندان، مو و ناخن مرداری که خون جهنده دارد نجس است؟

1. آیا ادرار و مدفوع حیواناتی مانند گاو و گوسفند نجس است؟
2. آیا ادرار و مدفوع حیواناتی حرام گوشتی مانند مار و ماهی نجس است؟
3. آیا
4. آیا ناخن، مو و دندان سگ در هنگامی که زنده است نجس است؟ در حالتی که مردار است چگونه؟
5. آیا مردار حیواناتی مثل ماهی و مار نجس است؟

کارگاه : پاک کننده

دانستیم گروهی از نجس ها هستند که چون در اصل پاک بوده اند می
ره پاک کرد.

فکر کنید و به این سؤال پاسخ دهید که چگونه چیزهایی که در
می

های گروه اول، نجس می

چیزهای

• آیا هر وقت یک چیز پاک با یک نجس گروه اول

• برخورد کند، نجس می شود؟ آیا هیچ شرطی برای

• نجس شدن آن وجود ندارد؟

• با کمک ما به این سؤال پاسخ دهید.

با کمک مرکز

های گروه دوم یاد گرفتیم که می توان آن ها را پاک کرد.

اکنون می خواهیم بدانیم چگونه می توان این کار را کرد؟

های گروه دوم را می توان به کمک برخی چیزها (که هم پاک

ک کنند)، پاک کرد. می خواهیم با دو پاک کننده مهم آشنا

شویم: آب و زمین.

می بسیاری از چیزهای نجس را پاک کند به شرطی که

همان طور که دانستی تنها آبی پاک کننده است که باید بدانیم چه آبی مضاف است تا

بتوانیم با استفاده از آبی که مضاف نیست نجس پاک کنیم.

با کمک مربی خود با آن

دو آشنا شوید و برای هر کدام یک مثال بنویسید.

1.

2.

د
ر
ج
ز

چیز

می

هایی که معمولاً

پاک کرد به دو گروه تقسیم می شوند: آب کر آب قلیل.

تقسیم بندی آب به دو گروه آب کر و آب قلیل با توجه به مقدار آب

یعنی اگر آب به یک مقدار مشخص برسد به آن آب کر می گوئیم و اگر

کمتر از آن باشد به آن آب قلیل می گوئیم.

با کمک مربی

از مربی خود بخواهید شما را با آب کر آب قلیل آشنا کند و برای هر کدام چند مثال به شما معرفی کند.

1. آب کر:

2. آب قلیل:

با کمک مربی خود شیوه پاک کردن هر یک از موارد زیر را در کلاس تمرین کنید و جلوی آن بنویسید.

1. پاک کردن ظرف نجس با آب کر:

2. پاک کردن ظرف نجس با آب قلیل:

3. پاک کردن لباس نجس به وسیله سرکه با آب کر:

4. پاک کردن بدن نجس شده به وسیله ادرار با آب قلیل:

5. پاک کردن بدن نجس شده به وسیله خون با آب کر:

6. پاک کردن لباس نجس شده به وسیله خون با

زمین

اگر کف پا یا کف کفش هنگام راه رفتن نجس شود می روی زمینی که پاک و خشک است آن را پاک کرد.

تفقیق کنید

1. آیا با راه رفتن روی هر زمینی می توان کف پا یا کفش را پاک کرد یا اینکه زمین باید شرط خاصی داشته باشد؟
2. آب هم با برخورد با یکی از نجس های گروه اول نجس می هنگام آب نجس می شود؟ راه پاک کردن آب نجس چیست؟

1. آبی که از راه لوله کشی گر است یا قلیل؟
2. آیا راهی برای پاک کردن لباس نجس با زمین هست؟
3. آیا پاک کننده ای که می خواهیم با آن چیز نجس را پاک کنیم باید حتماً
4. اگر بدن با ادرار نجس شده باشد چگونه می توان آن را پاک کرد؟
5. شرطی که پیش از پاک کردن هر چیز نجس باید انجام داد چیست؟

کارگاه: تخلی

هنگامی که می‌خواهیم نماز بخوانیم اگر نیاز به استفاده از سرویس بهداشتی داشته باشیم بهتر است ابتدا این کار را انجام بدهیم؛ چون نماز آن حالت مکروه است.

مکروه با اعضای گروهتان صحبت

کنید. از نماینده گروه بخواهید نتیجه را به مربی اعلام کند.

پس از شنیدن نتیجه

جمله زیر را کامل کنید.

کار مکروه کاری است که ...

کار در گروه

ایستگاه اندیشه

به نظر شما چرا نماز خواندن کسی که نیاز به استفاده از سرویس بهداشتی دارد

مکروه است؟

وقتی وارد سرویس‌های بهداشتی می‌شویم درب آن را می‌بندیم و دیگر کسی ما را نمی‌بیند. ولی اگر وضعیتی ا طراری پیش آمده (مثل این که در اردو و در میانه راه نیاز به استفاده از سرویس بهداشتی پیدا کردیم و اتوبوس کنار جاده توقف کرد تا در بیابان کنار جاده نیاز خود را برطرف کنیم). باید مراقب باشیم آن قدر از دید دیگران دور شویم که کسی بدن ما را نبیند.

کارگاه احکام

هنگام نشستن نباید رو به قبله یا پشت به قبله باشیم. این نکته در بیشتر سرویس‌های بهداشتی ( ) باید خودمان مراقب باشیم.

پس از پایان استفاده از سرویس بهداشتی باید قسمت‌هایی از بدن را که توسط ادرار یا مدفوع نجس شده است با آب پاک کنیم.

پیش از این شیوه پاک کردن بدنی که با ادرار یا مدفوع نجس شده است را تمرین کرده‌اید. یک بار دیگر از مربی خود بخواهید آن را برای شما تہ ضمیمہ دہد.

ب
ک
ک
ر
ن

ویس بهداشتی بهتر است انجام دهیم:

1. در شرایط اضطراری ( ) جایی بنشینیم که کسی ما را نبیند.
2. هنگام وارد شدن به سرویس بهداشتی ابتدای پای چپ را داخل بگذاریم.
3. هنگام بیرون آمدن از سرویس بهداشتی ابتدای پای راست را بیرون بگذاریم.

4. در هنگام نشستن سنگینی بدن را روی پای چپ بیندازیم.

در هنگام استفاده از سرویس بهداشتی ت انجام ندهید:

1 ماندن زیاد و بیش از اندازه در سرویس بهداشتی.

2 روبروی خورشید یا ماه نشستن.

3

4

5 پاک کردن بدن با دست راست.

6 خوردن و آشامیدن.

7 ایستاده ادرار کردن.

کار در گروه

8 آیا می‌دانید به کاری که بهتر است انجام دهیم)
کارهای بالا که بهتر است در هنگام استفاده از سرویس
بهداشتی انجام دهید (چه می‌گویند؟
در این باره با اعضای گروهتان صحبت کنید.
اعلام نتیجه صحبتتان به مربی و شنیدن پاسخ‌های دیگر
ها، با کمک مربی پاسخ این سؤال را برای خودتان
یادداشت کنید.

تفقیق کنید

(اگر در شرایطی قرار گیرید که برای پاک کردن بدن آب در
دسترس شما نباشد، آیا راهی برای پاک کردن بدن هست؟ آیا با آن حالت
می
(آیا هرگونه حرف زدن در حال استفاده از سرویس بهداشتی مکروه
است؟ آیا موردی هست که مکروه نباشد؟

پرسش

1. اگر هنگامی که وقت نماز شده است نیاز به سرویس بهداشتی داشته باشیم
2. کدامیک ب : سریع‌تر مشغول نماز شویم یا ابتدا از سرویس بهداشتی استفاده کنیم و بعد مشغول نماز شویم

3. دو کار مکروه در هنگام استفاده از سرویس بهداشتی را بنویسید.
4. دو کار مستحب در هنگام استفاده از سرویس بهداشتی را بنویسید.
5. آیا روبروی باد نشستن در هنگام استفاده از سرویس بهداشتی مانند روبه
6. هنگام پاک کردن بدن بهتر است با کدام دست این کار را انجام دهیم

ک :

برای عبادت و بندگی در پیشگاه خداوند مهربان و به جا آوردن نماز، ابتدا باید وضو بگیریم.

با کمک مربی

از مربی خود بخواهید، مراحل وضوی ترتیبی را برای شما توضیح دهد.

آیا می دانید	کدام
کمک مربی	یادداشت کنید
بسپارید.	

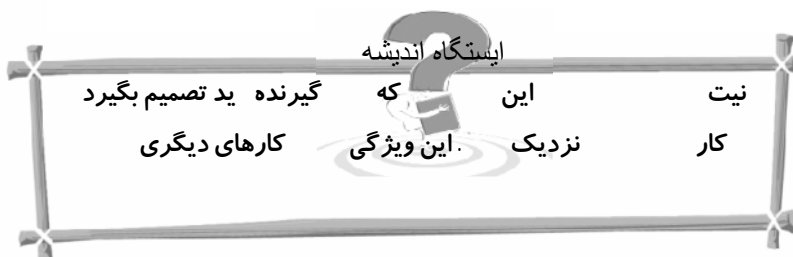
د
ک
م
ک
م
ر
ب
ی

2 نکته

- 1 نیت کردن نیست چیزی بیاوریم حتی نیست چیزی کنیم، بلکه همین که بدانیم چکار می کنیم بیاوریم

(این کہ میانه کار، کسی پرسید: «می کنی؟» بتوانیم بگوییم: «می گیرم») کافی . باید نیت باشیم .

2 باید   باشیم که   دیگر

نپاید آبی   کف   هایمان   . یعنی آبی که   کف   هایمان

باقی می   باید   باقی

مراحل وضوی ترتیبی را در گروه تمرین کنید. هر یک از اعضای گروه باید یک بار جلوی دیگران وضو بگیرد و دیگران وضوی او را تایید کنند.

با هماهنگی مربی ها باید جلوی همه اعضای کلاس، مراحل وضو را اجرا کنند.

کسی   دلیلی   یا   ترتیبی بگیرد آیا
حلی   این   که   می   ارتماسی بگیرد.

از مربی بخواهید، شیوه
وضوی ارتماسی را برایتان
توضیح دهد.

نکته

نکته: ارتماسی نیز ترتیبی، باید ترتیب میان
رعایت کنیم چنین باید پائین بشوئیم.

اگر کسی یکی از اعضای وضویش زخم شود، یا شکسته باشد به گونه
که نباید به آن آب برسد، باید از وضوی جبیره استفاده کند.

با راهنمایی مربی خود شیوه انجام وضوی
جبیره‌ای را یادداشت کنید و به ذهن بسپارید.

نکته

چیزهایی که وضوی ما را از بین می

1. خارج شدن ادرار یا مدفوع از بدن؛

3. خوابیدن به شکلی که نه چیزی ببینیم و نه چیزی بشنویم؛

4. هر چیزی که عقل را از بین می برد؛ مثل دیوانگی و بی هوشی؛

5. هر چیزی که باید برای آن غسل کنیم؛ مثل لمس کردن مرده.

• کارهایی که بهتر است برای انجام آنها وضو داشته باشیم:

1. خواندن نماز میّت؛ 2. رفتن به مسجد و حرم معصومین؛ 3.

5 خوابیدن 6 لمس کردن جلد یا حاشیه قرآن 7.

4.

1. مراحل وضوی ترتیبی را نام ببرید

2. آیا ارتماسی یک این که نیست هیچ

ترتیبی رعایت

3. آیا هنگامی که می توانیم ترتیبی بگیریم می وانیم

ارتماسی کنیم؟

4. چه هنگام می توان وضوی جبیره

5. باطل کننده های وضو کدامند؟

6. آیا چرت زدن وضو را باطل می کند؟

7. برای انجام چه کارهایی بهتر است وضو بگیریم

کا :

بعضی موارد باید پیش از مشغول شدن به نماز به جای وضو غسل

کنیم.

از مربی خود بخواهید با توجه به سطح کلاس

درباره مواردی که باید غسل انجام داد برای شما

توضیح دهید.

تذکره

در هنگام انجام غسل، باید تمام بدن ( )
بشوئیم. غسل نیز مانند وضو ممکن است به یکی از سه حالت ترتیبی،
ارتماس و جبیره .

غسل ترتیبی

مراحل انجام غسل ترتیبی، به ترتیب عبارتند از:

1. اول باید بدانیم می‌خواهیم چه نوع غُسلی انجام دهیم؟ آن‌گاه نیت
غسل می‌کنیم و این نیت را از اول تا پایان غسل نگه می‌داریم.

ایستگاه اندیشه

با توجه به آن چه درباره نیت وضو آموخته‌اید بگویید نیت داشتن در

2. ابتدا باید سرو گردن را به صورت کامل بشوئیم. برای این کار هم می‌توانیم سرو گردنمان را زیر آب (مثل دوش حمام) بگیریم و هم می‌توانیم ببریم.

3. سمت راست بدنمان را از زیر گردن تا نوک انگشتان پای راست، می‌شوئیم. برای این کار هم می‌توانیم سمت راست بدنمان را زیر آب (بگیریم و هم این که آن را درون آب فرو ببریم.

4. سمت چپ بدنمان را نیز از زیر گردن تا نوک انگشتان پای چپ، طوری که سمت راست را شستیم، می‌شوئیم.

غسل ارتماسی

به چند شکل می‌توانیم، غسل ارتماسی انجام دهیم. **شکل اول:** ابتدا نیت غسل می‌کنیم (یعنی می‌دانیم که چه نوع غسلی می‌خواهیم انجام دهیم) یک مرتبه زیر آب و یا درون آب می‌رویم به طوری که در همان لحظه اول،

شکل دوم: ابتدا نیت غسل می‌کنیم و بعد کم‌کم زیر آب یا درون آب می‌رویم، به طوری که بالأخره آب به همه بدنمان برسد.

شکل سوم: ابتدا زیر آب و یا درون آب می‌رویم و بعد نیت غسل می‌کنیم و گاه بدنمان را تکان می‌دهیم.

ایستگاه اندیشه

آیا در هنگام غسل ارتماسی هم مانند غسل ترتیبی می‌مرحله به مرحله پاک کرد یا باید بدن به صورت کامل پاک باشد؟

غسل جبیره

تمام چیزهایی که درباره وضوی جبیره ایم، در غسل جبیره باید انجام دهیم.
نکته: غسل جبیره‌ای را به صورت ترتیبی انجام می‌دهیم نه ارتماسی.

کار در گروه

در یکی - مثلاً هنگامی که همه
اعضای کلاس به استخر رفته - هر یک از اعضا یک بار
غسل ترتیبی و یک بار غسل ارتماسی را در حضور مربی
تمرین کنند.

تفقیق کنید

(آیا در غسل ترتیبی لازم است روی اعضا دست کشیده شود؟
(در هنگام غسل کردن اگر لباس به تن داشته باشیم آیا لازم است لباس را
طوری از تنمان دور کنیم که آب به پوستمان برسد؟

پرسش

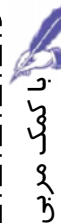
1. چند نوع غسل داریم؟ آن‌ها را نام ببرید.
2. آیا در غسل هم نیت لازم است؟
3. غسل ارتماسی را به چند شکل می
4. آیا در شستن اعضای غسل حتماً باید از بالا به پایین بشویم؟
5. در کدام غسل لازم است قبل از شروع به غسل بدنمان پاک باشد؟

کارگاه احکام

کارگاه : تیمم

بعضی وقت‌ها حالتی پیش می‌آید که نمی‌توانیم وضو بگیریم یا غسل کنیم. در این هنگام باید به جای وضو یا غسل، تیمم کنیم.

با راهنمایی مربی خود چند نمونه از مواردی که باید در آن تیمم کنیم را یادداشت کنید و به ذهن

مراحل انجام تیمم به ترتیب عبارتند از:

1. ابتدا باید در اعضای تیمم (پیشانی و پشت دست جست و جو کنیم تا در آنها مانعی نباشد. هم چنین باید دقت کنیم که این اعضا، پاک باشند.
2. نیت تیمم می‌کنیم، به این معنا که باید بدانیم می‌خواهیم به جای وضو تیمم کنیم و یا به جای غسل و اگر می‌خواهیم به جای غسل تیمم کنیم باید بدانیم که به جای چه غسلی می‌خواهیم تیمم کنیم. تا آخر تیمم هم باید بدانیم که داریم به جای چه چیزی تیمم می‌کنیم.
3. کف یک یا ریگ یا یکی می‌زنیم. باید دقت کنیم که حتماً باید ضربه بزنیم و اگر کف دست‌هایمان را به آرامی روی خاک بگذاریم و بعد برداریم، درست نیست.
4. کف دو دست را کنار هم می‌گذاریم و بعد آنها را از قسمت میچ روی محل روئیدن موی سر می‌گذاریم. آن وقت کف دست‌هایمان را کم‌کم تا

روی ابروهایمان پایین می کشیم تا این که نوک انگشت هایمان روی ابروهایمان برسد و آن وقت دستان را از روی پیشانی بر می داریم. باید دقت کنیم که تمام کف دو دستان باید روی تمام پیشانی و روی تمام ی ابروهایمان کشیده شود.

4. کف دست چپمان را از طرف انگشت کوچکش روی ابتدای میچ دست راستمان می گذاریم و بعد در حالی که دست راستمان را ثابت می داریم، کم کم

می کشیم تا این که کف دست چپ از طرف انگشت شست به نوک . باید دقت کنیم که تمام کف دست چپمان را روی تمام دست راستمان بکشیم.

5. کف دست راستمان را از طرف انگشت کوچکش روی ابتدای میچ دست چپمان می گذاریم و بعد در حالی که دست چپمان را ثابت نگه می داریم، دست چپمان را کم کم به طرف نوک انگشتان دست چپمان می کشیم تا این که کف دست راستمان از طرف انگشت شست به نوک انگشتان . باید دقت کنیم که تمام کف دست راستمان را روی تمام دست چپمان بکشیم.

1. در چه مواردی باید به جای وضو یا غسل تیمم کرد؟
2. مراحل تیمم را به ترتیب نام ببرید.
3. هایی که تیمم روی آنها درست است را بنویسید.
4. چند مثال برای گِل پخته شده که تیمم بر روی آن درست است بنویسید.
5. آیا اگر در هنگام تیمم دست هایمان را به آرامی روی خاک بگذاریم و برداریم درست است؟

ک :

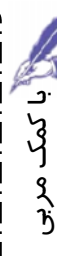
(1)

برای انجام نماز، مراحل زیر را به ترتیب انجام می‌دهیم:

1. نیت می‌کنیم و آن را تا پایان نماز نگه می‌داریم به این معنا که می‌دانیم چه نمازی می‌خوانیم و این که این نماز را برای اطاعت از فرمان خداوند، به جا می‌آوریم.

آیا لازم است نیت نماز را به زبان بیاوریم یا اینکه می‌نیم فقط آن را در ذهنمان مرور کنیم؟

در این باره از مربی خود راهنمایی بخواهید.

تذکره

باید دقت کنیم که تمام نمازمان فقط برای انجام فرمان خداوند و بدو قصد خودنمایی باشد و اگر حتی قسمت کوچکی از نماز را برای نشان دادن به دیگران انجام دهیم، نمازمان درست نیست.

ایستگاه اندیشه

بودن تمام نماز این قدر اهمیت دارد که اگر

کمی از نماز هم به قصد خودنمایی باشد نماز درست نیست؟

2 پاهایمان را به اندازه فاصله بین شانه‌ها باز می‌کنیم و کف هر دو پایمان را کاملاً روی زمین می‌گذاریم و بدون این که به چیزی تکیه بدهیم و یا به یک طرف خم شویم، عبارت الله اکبر را دقیقاً به همین شکل می‌گوییم. این کار تکبیره الاحرام می‌گوییم. باید دقت کنیم که در حال گفتن تکبیره الاحرام، بدنمان کاملاً ثابت و بدون حرکت باشد. نکته: «گاه»

ثابت و بدون حرکت بودن بدن»
 ایستاده انجام می‌دهیم (حال قیام)، باید شکل هنگام تکبیره الاحرام را که در
 2 ایام حفظ کنیم.

3. پس از گفتن تکبیره
 بسم الله الرحمن الرحيم می‌گوییم و
 را می‌خوانیم. پس از سوره حمد، باید یک سوره دیگر از قرآن
 بخوانیم. برای همین بعد از تمام شدن
 انتخاب می‌کنیم و بعد بسم الله الرحمن الرحيم می‌گوییم و آن سوره را
 می‌خوانیم.

وره عنوان خاصی دارد.

با راهنمایی مربی خود آن را یادداشت کنید و به

ذهن بسیار بد.

ت
ک
ر
ر
دو نکته:

(ما پسرها در نمازهای صبح و عصر باید حمد و سوره را بلند و در
 بقیه نمازها باید آنها را آهسته بخوانیم. در نمازهایی که باید آهسته بخوانیم،
 نباید فقط لب‌هایمان تکان بخورد؛ بلکه اگر اطرافمان صدایی نباشد، باید
 خودمان بتوانیم صدایمان را بشنویم.
 (در هنگام خواندن حمد و سوره، حروف را به شیوه صحیح عربی
 تلفظ می‌کنیم و حروف مدّی را نیز به مقدار نیاز می‌کشیم.

رکعت اول نماز را در گروه خود تمرین کنید. با هماهنگی

مربی خود هر یک از اعضا باید یک بار رکعت اول نماز را

د، کلاس، احاد کند.

ت
ک
ر
ر
د

4 پس از تمام شدن آخرین آیهٔ سورهٔ پس از حمد و پس از گفتن آخرین حرف آن، بدون این که چیز دیگری بگوییم و در حالتی که بدنمان کاملاً ثابت و بدون حرکت است کمی صبر می‌کنیم. به این کار قیام متصل به رکوع می‌گوییم.

5 پس از قیام متصل به رکوع، آن قدر خم می‌شویم که بتوانیم کف هایمان را روی زانوهایمان بگذاریم. به این حالت، رکوع می‌گوییم.

6 وقتی به انداز لازم خم شدیم و بدنمان کاملاً آرام شد، یک مرتبه می‌گوییم: «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ» (او را ستایش می‌کنم). می‌توانیم به جای این ذکر، هر ذکر که کلمه هایش روی هم به اندازهٔ این ذکر باشد) (بگوییم).

7 پس از این که آخرین حرف ذکر رکوع را در حالت آرامش بدنمان گفتیم، از حالت خمیدگی در می‌آییم و دوباره به حالت ایستاده باز می‌گردیم.

8 پس از بلند شدن از رکوع و ایستادن، کمی در حالت ایستاده حرکت، بدون آن که چیزی بگوییم صبر می‌کنیم. به این کار قیام پس از رکوع می‌گوییم.

9 بعد از قیام پس از رکوع برای حالت دو زانو نشستن به سمت زمین می‌رویم. همین که زانوهایمان به زمین رسید، کف دست‌هایمان را کاملاً باز می‌کنیم و آن‌ها را دو طرف مهرمان می‌ذاریم. بعد پیشانی‌مان را به آرامی و طوری که ضربه نداشته باشد و دوبار یا بیشتر به مهر نخورد، روی مهر می‌گذاریم. تا این لحظه پنج عضو از اعضای هفت گانهٔ سجده را روی زمین ایم؛ یعنی پیشانی، دو کف دست و دو زانو که روی هم می

عضو و حالا باید سرانگشتان شست پاهایمان را نیز روی زمین بگذاریم. وقتی همه هفت عضو سجده روی زمین قرار گرفتند و بدنمان نیز آرام شد، به این حالت می‌گوییم.

10 پس از این که حالت سجده پیدا کردیم و بدنمان آرام شد، یک مرتبه می‌گوییم: «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ» (مرتبه من و او را ستایش می‌کنم). می‌توانیم به جای این ذکر، هر ذکری که کلمه‌هایش روی هم به اندازه این ذکر باشد را بگوییم.

11 پس از گفتن آخرین حرف ذکر سجده و آرام شدن بدن، سرمان را از روی مهر بر می‌داریم و می‌نشینیم و چند لحظه صبر می‌کنیم. همان حالت سجده را اجرا می‌کنیم و یک بار دیگر در آن حال، ذکر سجده می‌گوییم. این می

12 پس از گفتن آخرین حرف ذکر سجده دوم، سرمان را از روی مهر بر می‌داریم و می‌نشینیم و چند لحظه در حالت نشستن باقی می‌مانیم و همین که از حالت سجده دوم خارج شدیم از جایمان بلند شویم. به این کار می‌گوییم.

1. تکبیره الاحرام چیست؟
2. آیا لازم است که ذکر رکوع حتماً سبحان ربی العظیم و بحمده باشد؟
3. اعضای سجده را نام ببرید.
4. جلسه استراحت در کجای نماز اجرا می

5. آیا اگر در هنگام خواندن حمد و سوره بدنمان تکان بخورد نماز درست

کارگاه : (2)

تا این رکعت اول نماز را تمرین کردیم. اکنون، نماز را از پایان رکعت اول ادامه می‌دهیم:

13. رکعت اول، برای اجرای رکعت دوم نماز بلند می‌شویم.

14. هنگامی که دوباره به همان حالت قیام ایستادیم، آماده‌ایم برای اجرای رکعت دوم نماز.

15. پس از این که حالت قیامان درست شد، مشغول قرائت رکعت دوم می‌شویم؛ یعنی مثل رکعت اول، یک بار سوره حمد را می‌خوانیم و پس از تمام شدن آن، یک سوره انتخاب می‌کنیم و بعد می‌گوییم و آن سوره را می‌خوانیم.

16. پس از پایان قرائت رکعت دوم، دست‌هایمان را تا جلوی صورتمان بالا می‌آوریم و آن‌گاه کف دست‌هایمان را باز می‌کنیم و دست‌هایمان را کنار هم می‌گیریم و در حالی که کف دست‌هایمان رو به بالا است، یکی از دعا‌هایی که حفظ هستیم را می‌خوانیم. ترین دعایی که می‌توانیم در این حالت بخوانیم، صلوات است. به این حالت، می‌گوییم.

آیا به خاطر دارید حالت قیام چه حالتی است؟ با کمک مربی خود بنویسید که در حالت قیام بدن شما باید حظه، باشد؟

با راهنمایی مربی چند نمونه از دعا‌های زیبایی را که می‌توان در قنوت خواند، در کلاس تمرین کنید.

17. هایمان را پایین می‌آوریم و در همان حال ایستادن، بدون این که چیزی بگوییم یا بدنمان حرکتی داشته باشد، کمی صبر می‌کنیم. این همان حالت قیام متصل به رکوع .

18. پس از اجرای قیام متصل به رکوع، حالت رکوع را اجرا می‌کنیم.

19. پس از گفتن آخرین حرف ذکر رکوع، بلند می‌شویم و می‌ایستیم و قیام پس از رکوع را اجرا می‌کنیم.

20. پس از اجرای قیام پس از رکوع، حالت سجده را اجرا می‌کنیم.

21. پس از گفتن ذکر سجده دوم، سرمان را از روی مهر بر می‌داریم و می‌نشینیم. گاه می‌گوییم:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ»

(. گواهی می‌دهم که خدایی جز الله نیست. یگانه است و هیچ شریک و همتایی ندارد. و گواهی می‌دهم که محمد⁹ . پروردگارا بر محمد و خاندان پاکش درود (.

به این حالت، تشهد می‌گوییم.

22. پس از اجرای تشهد رکعت دوم، اگر نماز صبح می‌خوانیم، مشغول می‌شویم؛ یعنی به ترتیب می‌گوییم:

اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا النَّبِیُّ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَکَاتُهُ (ای نبی مکرم اسلام! و رحمت و برکت

السَّلَامُ عَلَیْنَا وَ عَلَی عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِیْنَ)
(کار خداوند).

اَلسَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَکَاتُهُ (سلام و رحمت و برکت

23. پس از گفتن این سه سلام، سه مرتبه الله اکبر می‌گوییم و نماز می . دقت می‌کنیم که تا قبل از الله اکبر سوم، از جایمان حرکت نمی‌کنیم و حالت نماز را به هم نمی‌زنیم.

24. اگر نمازمان، نماز صبح نباشد پس از اجرای تشهد رکعت دوم، برای اجرای رکعت سوم بلند می‌شویم.

25. پس از ایستادن و هنگامی که حالت قیام درست شد، سه و بدون صدا می‌گوییم:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ»
 خداوند و سپاس مخصوص خداوند است و هیچ خدایی جز الله نیست و الله
 تر از آن است که توصیف شود).

به این ذکرها، روی هم رفته تسبیحا می‌گوییم.

• نکته: باید دقت کنیم که تسبیحات اربعه را آهسته و بدون صدا بخوانیم
 ولی نباید فقط لب‌هایمان تکان بخورد، بلکه باید طوری باشد که اگر
 اطرافمان سر و صدایی نباشد، خودمان بتوانیم صدایمان را بشنویم.

26. پس از گفتن سومین مرتبه، قیام متصل به رکوع را اجرا می‌کنیم و
 گاه به رکوع می‌رویم.

27. پس از تمام شدن ذکر رکوع، بلند می‌شویم و قیام پس از رکوع
 اجرا می‌کنیم و آن‌گاه حالت سجده را به جا می‌آوریم.

28. بعد از گفتن ذکر سجده دوم، می‌نشینیم.

نماز را اجرا می‌کنیم و بعد از گفتن سه الله اکبر، نماز را تمام می‌کنیم. اما اگر
 نمازمان چهار رکعتی بود ( )
 برای اجرای رکعت چهارم بلند می‌شویم.

29. پس از این که ایستادیم و حالت قیام درست شد، رکعت چهارم را درست مانند رکعت سوم اجرا می‌کنیم.

30. پس از سر برداشتن از سجده رکعت چهارم، حالت تشهد و سلام نماز را اجرا می‌کنیم و بعد از گفتن سه الله اکبر، نماز را به پایان می‌

تفقیق کنید

آیا برای تمام کردن نماز گفتن هر سه سلام پایانی لازم است؟

با هماهنگی مربی هر یک از اعضای گروه‌ها یکی از نمازهای صبح، مغرب و یا یک نماز چهار رکعتی را انتخاب کند و در کلاس، اجرا کند.

1. نمازهای روزانه را نام ببرید و بنویسید هر یک چند رکعت دارند؟
2. آیا جلسه استراحت رکعت دوم قبل از تشهد است یا پس از آن؟
3. تسبیحات اربعه چیست؟
4. آیا تسبیحات اربعه نماز مغرب و نماز عصر با هم تفاوت دارند؟
5. آیا پس از گفتن ذکر نماز تمام می‌

کارگاه :

مراحل خواندن نماز جماعت، به ترتیب :

۱. وقتی امام جماعت **قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ** گفت، بلند می‌شویم
می‌ایستیم و آماده تکبیره الاحرام می‌شویم.

2. نیت نماز جماعت می‌کنیم و این نیت را تا پایان نماز نگاه می‌داریم
به این معنا که می‌دانیم کاری که ما داریم انجام می‌دهیم نماز جماعت است
این که برخی از کارهای نماز جماعت را متفاوت با نماز فرادا انجام می‌ده
(مثلاً حمد و سوره را قرائت نمی‌کنیم) به دلیل جماعت بودن آن است.

3. پس از این که امام جماعت تکبیره الاحرام را به صورت کاه
(یعنی حرف «آ» آخر الله اکبر را گفت و تمام شد) تکبیره الاحرام
می‌گوییم.

سه نکته:

(در نماز جماعت، هر نمازگزار باید به یکی از دو راه زیر به امام
: یا فاصله خودش تا امام جماعت بیشتر از یک
گام نباشد و یا این که فاصله‌اش از نمازگزاری که فاصله

جماعت درست است، بیش از یک گام نباشد. برای همین اگر می‌خواهیم توسط نفر جلویی به جماعت متصل شویم، باید فاصله محل مان تا محل ایستادن او از یک گام بیشتر نباشد و اگر می‌خواهیم توسط نفر سمت راست یا چپمان به جماعت متصل شویم باید فاصله مان از همدیگر بیشتر از یک گام نباشد.

(همین که نمازگزاری که می‌خواهیم از شویم، آماده نماز و تکبیره الاحرام گفتن شد، ما می‌توانیم تکبیره الاحرام بگوییم و لازم نیست صبر کنیم تا او تکبیره الاحرام بگوید.

(در هنگام قرائت حمد و سوره، لازم نیست که ما هم قرائت کنیم و می‌توانیم فقط به حمد و سوره امام جماعت گوش کنیم. تمام آن چیزهایی را که در صورت فرادا خواندن نماز می‌خوانیم، باید در نماز جماعت هم بخوانیم.

4. پس از این که امام جماعت حمد و سوره را خواند و برای رکوع خم شد، ما هم خم می‌شویم تا به رکوع برویم. باید دقت کنیم که به هیچ وجه نباید زودتر از امام جماعت، برای رکوع خم شویم.

5. پس از خواندن ذکر رکوع و وقتی که مطمئن شدیم امام جماعت شروع به برخاستن از حالت رکوع کرده است) گفتن مکبر) ما هم از حالت رکوع بر می‌خیزیم. باز هم دقت می‌کنیم که به هیچ وجه نباید زودتر از امام جماعت از حالت رکوع برخیزیم

با راهنمایی مربی خود بنویسید 1
عقب افتادیم چه می شود 2 در هر رکعت تا چه
زمانی می یوست؟

ایستگاه اندیشه

به نظر شما چرا در نماز جماعت پیروی کردن از امام جماعت این قدر مهم است؟

6. پس از برخاستن از رکوع، قیام پس از رکوع را اجرا می‌کنیم و منتظر می‌شویم تا امام جماعت شروع به رفتن به حالت سجده کند. وقتی امام شروع به حرکت به سمت سجده‌گاه کرد، ما هم شروع به نشستن برای حالت سجده می‌کنیم. دقت می‌کنیم که به هیچ وجه زودتر از امام جماعت به گاه نرویم.

7. پس از گفتن ذکر سجده اول و وقتی مطمئن شدیم که امام جماعت شروع به سر برداشتن از سجده کرده است، ما هم سر از سجده بر می‌داریم و برای رفتن به سجده دوم هم صبر می‌کنیم تا اول امام جماعت برا دوم حرکت کند و بعد ما به دنبالش به سجده می‌رویم. سجده دوم هم باید صبر کنیم تا مطمئن شویم که امام جماعت شروع به سر برداشتن از سجده کرده است.

8.

می‌کنیم تا امام جماعت شروع به برخاستن برای رکعت دوم کند و بعد ما به دنبالش حرکت می‌کنیم.

9. در رکعت دوم، هنگام اجرای حالت قنوت، صبر می‌کنیم تا اول امام جماعت شروع به اجرای حالت قنوت کند و بعد ما شروع به اجرای این حالت می‌کنیم.

10. پس از پایان حالت قنوت، قیام متصل به رکوع را اجرا می‌کنیم پس از امام جماعت به رکوع می‌رویم.

11. پس از سر برداشتن از سجده دوم رکعت دوم، حالت تشهد را اجرا می‌کنیم. حالا اگر مشغول خواندن نماز جماعت صبح بودیم، صبر می‌کنیم تا اوّل امام جماعت مشغول گفتن سلام نماز شود آن گاه ما هم سلام می‌دهیم؛ یعنی حتماً باید امام جماعت اولین حرف «السلام علیک» را بگوید تا ما بتوانیم سلام نماز را بگوییم. پس از گفتن سلام، سه بار الله اکبر می‌گوییم و نماز تمام می‌شود. اما اگر نماز جماعت، دو رکعتی نباشد، بعد از تشهد باید صبر کنیم تا امام جماعت برای اجرای رکعت سوم برخیزد و آن او برخیزیم.

12. در رکعت سوم نیز پس از خواندن تسبیحات اربعه، قیام متصل به رکوع را اجرا می‌کنیم و منتظر می‌شویم تا امام برای رکوع خم شود؛ آن وقت ما به دنبال او حرکت می‌کنیم.

رکعت سوم و چهارم را به همان ترتیب که در قسمت‌های قبل گفتیم، به

پایان می‌ریم.

آیا پیروی کردن از امام جماعت در ذکرهای نماز هم مانند پیروی در کارهای نماز لازم است؟

با هماهنگی مربی یک نفر را به عنوان امام جماعت فرضی انتخاب کنید و شیوه خواندن نماز جماعت را در کلاس تمرین کنید.

کار در گروه

تفقیق کنید

آیا پیروی کردن از امام جماعت در ذکرهای نماز هم مانند پیروی در کارهای نماز لازم است؟

پرسش

1. چه نمازهایی را می
2. های نماز جماعت و نماز فرادا را بنویسید؟
3. در چه مواردی پیروی کردن از امام جماعت لازم است؟
4. ر از چند راه می
5. در هر رکعت تا چه زمانی می توان به نماز جماعت پیوست؟

کارگاه یاز :

اگر یکی از کلمات را اشتباه بگوییم، نمازمان باطل است؛ به عنوان مثال «بسم الله الرحمن الرحيم» را این گونه بگوییم: رَحْمَن رَحِيم! یا «اهدنا الصراط المستقیم» را، اهدنا الصراط المستقیم، و یا «الحمد لله» الحمد لله و یا «مالک يوم الدين» را، مالک يوم الدين بگوییم.

با کمک مربی

از مربی خود بخواهید یک مرتبه جملات نماز را به گونه ای که تعدادی غلط در آن می اند و شما به دقت گوش دهید و اشکالات آن را بگیرید

همچنین اگر یکی از کلمات نماز را درست تلفظ نکنیم و یا فارسی بگوییم، نماز می شود و چه بسا معنای بسیار بدی را هم بدهد؛ مثلاً اگر در کلمه انعمت، « را به عربی ادا نکنیم، به جای معنی صحیح » از تو متنفرم را می ! و یا اگر در کلمه الحمد لله، کلمه « را از منخرج آن ادا نکنیم، معنی خاموش باش می شود، در حالی که معنی آن « !

نکته: فرقی بین جملات و اذکار واجب و مستحب نیست؛ به عبارت دیگر هر کلمه ای که در نماز ادا می کنیم باید به عربی صحیح باشد.

تلفظ صحیح حروفی که در نماز خوانده می :

«: از وسط حلق ادا می ای که در گلو گیر کرده و یا بخواهیم آن را به بیرون پرتاب کنیم؛ مانند: _ _ _یم، _ _ _»

«: از ابتدای حلق ادا می د وقتی که می خواهیم آب در دهان قرقه کنیم؛ مثل: _یر الم _»

«: به صورت درشت و پر حجم ادا می شود، مثل وقتی که دهان پر از هوا می _ _ _: _ _ _»

«: از برخورد یکی از کناره های آسیا (فک بالا تلفظ می _ _ _: _ _ _الین.»

«: زبان بین دندان‌های جلو کمی بیرون می آید؛ مانند: _ین.»

«: _ _ _های جلو می _یم.»

«: زبان به کام بالا می خورد و یک مرتبه (یکجا) کنده و درشت ادا می _ _ _: _ _ _»

«: ها غنچه می ای که اَوَوَ اَوَوَ می کند؛ مثل: _ الحمد لله، سبحان ربی الاعلی _»

«: از وسط حلق به نرمی ادا می _ظیم، املی، _ملیک.»

» : « زبان بین دندان‌های جلو، کمی بیرون می‌آید، مثل بچه‌ای که نوک زبانی حرف می‌زند : انا اعطیناک الکو .

صحيح جملات نماز را در گروه خود تمرین کنید.

هماهنگي همه ها بايد به

كلاس، تمامی کنند مربی

آنان را تاييد کند.

کار در گروه

بهتر است در هنگام نماز کارهای زیر را انجام ندهیم:

1. هایمان را نبندیم.
2. هایمان بازی نکنیم.
3. صورتمان را حتی به مقدار کم به سمت چپ و راست نگردانیم.
- کارهایی که نماز را باطل می‌کنند:

1. پیش آمدن چیزی که وضو یا غسل را از بین می‌برد.
2. خوردن و آشامیدن.
3. خندیدن.
4. گریستن.
- 5.
6. ...

بررسی کنید هر یک از موارد باطل کننده از باید چه مقدار باشند که نماز را باطل کنند؟ مثلاً خندیدن اگر به چه میزان برسد نماز را باطل می‌کند؟

کارگاه احکام

1. « » تلفظ کنیم، چه معنایی می
معنای صحیح آن چیست؟
2. «یا لطیف ارحم عبدک الضعیف» که در آخرین سجده
نماز خوانده می‌شود را، به فارسی بخوانیم، نمازمان صحیح است؟
3. تلفظ صحیح حرف ( )

کارگاه

:

یکی از مکان‌هایی که معمولاً نماز جماعت در آن برگزار می‌شود و هم چنین بهتر است دیگر نمازهای افراد را هم در آن کمی درباره آداب مسجد بیاموزیم.

• کارهایی که نباید در مسجد انجام دهیم:

1. نجس کردن مسجد. اگر جایی از مسجد را نجس کردیم و یا این که دیگری آن را نجس کرد، فوراً آن جا را پاک می‌کنیم و اگر خودمان نمی‌توانیم، به کسی که می‌تواند این کار را انجام دهد خبر می‌دهیم.
2. نباید ریگ های مسجد را از آن بیرون ببریم.

• بهتر است در مسجد، کارهای زیر را انجام دهیم:

1. هنگام رفتن به مسجد بهترین لباس‌هایمان را بپوشیم و خودمان را خوشبو کنیم.
2. پیش از رفتن به مسجد وضو بگیریم تا با وضو وارد مسجد شویم.
3. شویم.
4. در هنگام نماز، زودتر از همه به مسجد می‌رویم و دیرتر از همه، از مسجد خارج شویم.
5. اگر چراغ مسجد خاموش بود، آن را روشن کنیم.
6. اگر جایی از مسجد کثیف بود، آن‌جا را تمیز کنیم.
7. هنگام وارد شدن به مسجد، به احترام مسجد دو رکعت نماز می‌خوانیم که به آن **تَحِیَّت** می‌گوییم.

از مربی خود بخواهید درباره نماز تحیت مسجد
برایتان صحبت کند.

شویم.

8.

درباره شیوه و راه کارهای انجام
کنید.
سعی کنید راه حل‌هایی پیدا کنید که راحت و بهتر بتوانید آنها
را انجام دهید.

• بهتر است در مسجد، کارهای زیر را انجام ندهیم:

1. بدون این که در مسجد نماز بخوانیم و فقط برای عبور کردن وارد مسجد نشویم؛ یعنی اگر مثلاً مسجدی دو درب داشت از یک درب وارد نشویم و از درب دیگر خارج شویم.
2. در مسجد آب دهان و بینی نیاندازیم.
3. به غیر از حالت‌های ناچاری که مجبور هستیم، در مسجد نخوانیم.
4. صدایمان را بالا نبریم و فریاد نزنیم.
5. در مسجد، خرید و فروش نکنیم.
6. از موارد مربوط به دنیا و مال و ثروت صحبت نکنیم.
7. اگر سیر یا پیاز یا هر چیز دیگری خورده‌ایم که بوی دهانمان، مردم را آزار می‌نرود.
8. اگر همسایه مسجد و یا نزدیک به مسجد هستیم، نمازمان را در غیر مسجد نخوانیم.
- 9.

ایستگاه اندیشه

به نظر شما ویژگی مشترک کارهایی که بهتر است آنها را در مسجد انجام

ندیم چیست؟

• جاهایی که بهتر است در آنها نماز نخوانیم:

1. حمام؛
2. زمین نمک
3. روبروی دری که باز است؛

4. در مسیر عبور و مرور دیگران، البته به شرطی که برای دیگران مزاحمت ایجاد نشود (ایجاد شود، نباید در آن جا نماز بخوانیم)

5.

6. در آشپزخانه و هر جایی که کوره آتش باشد؛

7. روبروی سرویس بهداشتی؛

8. روبروی عکس و مجسمه انسان و حیوان؛

9. در اتاقی که عکس باشد، حتی اگر

10. روبروی قبر، بین دو قبر و روی قبر؛

11.

تفقیق کنید

بررسی کنید که آیا همه مسجدها در جایگاه احترام یکسان هستند یا اینکه بعضی مسجدها هستند که آداب بیشتری دارند؟

پرسش

1. آیا می‌توان یکی از اجزای ساختمان مسجد مثل یک موزائیک

خارج کرد؟

2. اگر در مسجد وضو بگیریم بهتر است یا بیرون مسجد؟

3. آیا اگر روی دیوار مسجد عکس نصب شده باشد باز هم نماز خواندن

مقابل آن مکروه است؟

4. دو مورد از مستحبات مسجد را بنویسید.

5. دو مکان از مکان‌هایی که بهتر است در آن نماز نخوانیم را بن